

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtöken és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. május 1

Vasárnap.

XXIII. évfolyam. 35. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

Lelkiismeretlenség.

Ahol komolyság és szelidség párosult, ott megvan a jó összhang, — mondja a német költő. És ez a jó összhang, mely a miniszterelnöknek a szabadelvűpárti körben tartott beszédén végighúzódik, ez a jó összhang hirdetni fogja az egész országnak, hogy a méltányosságot és az emberiességet nem fogja megrövidíteni a vasuti strike megszüntetésének módja, hogy az igazság teljes elismeréshez jut. A kormány a félrevezetettek iránti jóakaró érzését nemcsak azzal tanusította, hogy azokat, kik még rendkívüli bűnökben nem bűnösök, nem akarja felelősségre vonni, hanem azt is kilátásba helyezte, hogy azt a törvényjavaslatot, mely a vasutasok sorsának javítását foglalja magában, hamarosan tárgyalás, és valószínűleg javító értelemben leendő tárgyalás alá veteti, ami mellett a bujtogatók és izgatók büntetése természetesen nem fog elmaradni. És az a legfontosabb mozzanat, hogy ezekkel szemben teljes terjedelmében hajtják végre a törvényt, hogy a kormány semmiféle beavatkozást tenni nem fog, még a parlamentarizmus zászlója alatt sem. Az egész helyzet csak a kormányzat felelősségének alapján részesülhet orvoslásban, pillanatnyi orvoslásban és nem lenne szabad sem a parlamentben, sem a parlamenten kívül oly pártnak léteznie, mely az utolsó napok eseményeit politikai különérdekeinek kielégítésére használja

fel, mely a bekövetkezett gonosz állapotért a kormányt vádolja, a sikeres megszüntetést pedig a saját és egyoldalú célzatai javára iparkodik kizsákmányolni. Hogy miféle személyek álltak a strikeolók mögött, azt éppen az az idő bizonyította be, melyben a strike összetört. Oly nyers erkölcsi kaliberű emberek voltak, kikről egy volt miniszterelnök a képviselőház nyílt ülésében úgy nyilatkozott, hogy most immár tudja, hogy ezekkel az urakkal tanuk nélkül nem szabad tanácskozni, oly emberek, kik nyilvánosan letagadják azokat a nyilatkozatokat, melyeket akkor tettek, azt a körülményt persze nem tudták ezek az urak, hogy Khuen Héderváry gróf ama nyilatkozatát joggal tehette, mert az illető urakkal folytatott tanácskozáskor a mellékszobában hites gyorsírók működtek. Ezek azok az urak, kik az általános strikeot, melynek kitöréséért szerették volna a kormányt felelőssé tenni, rendezni teljesen el is voltak szánva és ez elhatározásuktól csak azért álltak el, mert midőn értesültek a hozzávetőleges költségekről, be kellett látniok, hogy a követelt összeg felett teljességgel nem rendelkeznek. Ez az összeg természetesen még megközelítőleg sem áll arányban azokkal a rendkívüli károkkal, melyeket a vasuti strike csak ötnapos tartama alatt is okozott; de mennyivel iróztatóbb a kilátás ama károokra, melyeket az országnak szenvednie kellett volna akkor, ha az illető uraknak az az összeg rendelkezésükre állt volna. A lelkiismeret-

tük meg lett volna hozzá, csak a pénz hiányzott, és — mint innár mindenki meg lesz győződve — mindenekelőtt az őszinte hazafiaság hiányzott az uraknak. Mindenki érteni fogja tehát, hogy a Tiszakabinet egyik szinte legnagyobb erkölcsi feladata az, hogy az országot és az ország érdekeit az ilyen urak üzelmeitől megszabadítsa. Az ellenzék, ha tárgyilagos, mindig az állam és a közigazgatás boldogulását nézi első sorban. Hogy azonban a mi ellenzékünk legnagyobb részében nem tárgyilagos, azt most alaposan tapasztalhatta az ország.

A vasuti minisztérium A sztrájk alkalmából ismét komolyan foglalkoznak a vasuti minisztérium kérdésével s a terv politikai körökben élénk megbeszélés tárgyát képezi. E forrás szerint a vasuti minisztérium élére Vörös László nyugalmazott államtitkár nevezetnének ki miniszterré, az államvasutak igazgatója Heltai Ferenc országgyűlési képviselő lenne, Ludvig Gyula jelenlegi elnök-igazgatót pedig udvari uti-marsallónak fogják kinevezni.

E kombinációnak némi valószínűséget ad, hogy Vörös László tényleg szakember, a ki nemcsak népszerű a vasutasok között, de ismeri a bajaikat s a sztrájkban is mint a kormány bizalmi férfa szerepelt. Heltai Ferenc is szakember hírében áll és szintén szerepelt a sztrájk alkalmával, a mennyiben résztvevett az államvasutak igazgatóságánál tartott nagy értekezleten.

KÜLFÖLD.

A japánok partraszállása.

Pétvárról jelentik hivatalosan: E hó 26-án a japánok átkeltek a Jalu folyón. Az orosz tűzörség

T A R G A.

A fejedelem sirja.

A magyar szabadságnak legeszményibb alakja, a magyar nemzet egykori „vezérlő fejedelme”, Erdély utolsó választott fejedelme — II. Rákóczi Ferenc a galatai Szent-Benedek- (Saint-Benoit)-templomban van eltemetve.

A Szent-Benedek egyháza Galatában román stílusban épült olasz építmény, még abból az időből, midőn Galata városát a genuiak bírták. Szentélyével keletnek, hogyoldalba van építve; északi hossz-fala font magaslapon, a déli lent völgyben áll alapjával, minélfogva ez utóbbi sokkal magasabb. A déli fal mente a templom talapzatáig nagy magas üreget alkotván, ezt kriptává alakították, úgy hogy belülről felosztották fülkékre és kriptáüregekre melyekben egymás fölött és mellett vannak a koporsók.

Alulról a templomot régi kőfallal kerített udvar környezi, régi díszes kapuval. A főbejárás a templomba és a mellette épült kolostorba a nyugati résztől fönt a hogyoldalra van. Az itt lévő főkapu felett latin felírás hirdeti, hogy a genui uralom után so

káig romokban hevert templomot XIV. Lajos, a nagy francia király restauráltatta 1682-ben. Ugyancsak ő adta át a francia jezsuiták keleti missziójának egyházul.

A templom azóta francia védnökség alatt áll s jelenleg a lazarista atyáké.

A francia védnökség kelthette Zrínyi Ilona, a bujdosó fejedelemasszony. Thököly Imre a „kuruc-király” hitvese lelkében azt a vágyat, hogy e templomot válassza maga és családja tagjai temetkezési helyéül.

Az első magyar fejedelmi sarj, kit ide temettek, Thököly Imrénék és Zrínyi Ilonának, Nándorfehérvárt 1694-ben született s 1 éves korában Nikápolyban elhalt leánykaja: Thököly Zsuzsika hercegnő. A gyászoló fejedelemasszony ez alkalommal különböző műtárgyakkal ajándékozta meg a templomot 1695-ben.

Nemsokára a fejedelemasszony: Zrínyi Ilona maga is követte leányát.

Zrínyi Ilona, miután a régi Nikodémia (Izmid) mellett a „Virágok mezején” épült villájukban 1703. február 18-án elhunyt, holttestét február 20-án koporsóba tették, Nikodémiába vitték s innen március 8-án hajóra tévén, 10-én Galatába szállították és még az nap este az itteni jezsuiták templomában „pompás elentással” sirboltba helyezték, amint azt a

fejedelem hű titkára, Komáromy János írva hagyta. Sirja fölül szép fehér márványlapot helyeztek címeivel s „donec resurgat” felirattal. (Ez ma már nincsen ott.) Egy másik fehér márványlapot a sir mellett a koporsó hosszában a templom falába illesztettek. (Ez máig is ott van.) Hosszu latin felirattal ékes szavakban hirdeti a dicső fejedelemasszony eredetét és történelmi jelentőségét.

Ez a siremlék, mely Zrínyi Ilona sirját jelöli, a templom déli oldalhajójának vagy mondhatnók kápolnájának keleti végén, a Boldogságos Szűz tiszteletére szentelt oltár előtt van a templom déli oldal-falának oldalt jobbra legszélső ablaka alatt.

A harmadik magyar, kit ide temettek, s kinek hamvai itt nyugsznak: Beresényi Miklós grófnak, Rákóczi Ferenc vitéz vezérlő tábornokának és hű bujdosótársának felesége, Csáky Krisztina grófnő.

Beresényi grófné 1723. április 25-én halt meg Rodostón. Rákóczi is jelen volt, midőn — Mikos Kelemen szerint — e nagy urasszony 69. éves korában mint a gyertya úgy aludt el. „Sokat kíváncsított szegény a mulandó hazájába (t. i. Magyarországra) de az Isten az örökös hazájába vitte”, „Igen jó erkölcsű ajtatos asszony volt, mindenkor nagy méltóságban élt és a szükségnek csak a híret hallotta. Nem is lehetett másképpen, leginkább mikor Draskovicsné és Erdődiné volt a harmadik urával is (t.

felrobbantotta a japánok által épített hidat, de azért a japán seregnek sikerült partra szállani és útegeikkel visszavonulásra kényszeríteni az orosz csapatokat.

A rend és jog szelleme.

Az országgyűlést királyi kézirattal bizonytalan időre elnapolták. Ez bizonyára nem azért történt, hogy az alkotmányos életet kisebbítsék, hanem, hogy a jog követelményeit, a jogállam megnyilatkozásait erősítsék. Az ellenzék ugyanis jónak találta, hogy a strike bizottság tagjaihoz való vonatkozásait fentartsa; folytonos beavatkozásának illúziókat s rejtett önmítázásokat kellett keltenie a strikemozgalom vezetőkben és ezzel megakadályozta, vagy legalább is késleltette a rendes vasuti forgalomnak az egész ország által kívánt újból való felvételét. Nem volt tehát szabad egy perccet sem veszteni, hogy az ország nagy érdekeinek, melyek nagyságának éppen veszélyeztetésük időpontjában minden egyes polgár világos tudatára jutott, eleget tegyenek s ezért rögtön be kellett tömni a félrevezetett vasuti személyzet makacsosságának tápláló forrását. Ez történt, semmi több és semmi más. És az üdvös eredmény már be is következett. Kiderül tehát, mily helyesen ítélte meg Tisza István gróf a helyzetet, mert az egyetlen erősítő gyógyszernek a kormány céltudatos erélyét tartotta. A kormány akciójának elvi fontossága persze mélyebben fekvő; fel kell ébreszteni a törvényesség iránti érzéket, melyet éveken át éppen a parlamenti pártok elaltattak; meg kell mutatni a nemzetnek, hogy ebben az országban jog és törvény uralkodik, nem pedig a pártok önkénye; meg kellett mutatni a külföldnek, hogy rábízhatja magát a magyar kormány erejére és belátására, mely pontosan ismeri Magyarország állását a nemzetközi kötelékben. Minden kiesinyes tekintet félretoltak immár, hogy egész terjedelmében teljesíteni lehessen az állam nagy politikai és erkölcsi feladatát. És meg van immár a remény, hogy kiesinyes zavarok, főleg oly frivol természetűek, amilyenek nálunk éveken át érvényesülhettek, többé nem lesznek képesek a kormányt és a parlamentet visszatartani e feladat teljesítésétől. Most valóban ismét a rend és a jog szelleme, mely sajnos, oly hosszú ideig volt tőlünk száműzve, vonul be a közközművelődésbe, a törvényhozás csarnokaiba. Mihelyt reformáltak a vasuti szolgáltatást, reméljük, reformálni fogják a parlamenti rendet is, hogy a nemzet félelemtől, újabb frivol veszélyeztetésektől menten nyugodtan és munkára edzetten tehesse meg a fejlődés útját.

A sepsiszentgyörgy—földvári vasut.

A sepsiszentgyörgyi „Székely-Társaság“ már régebben elhatározta, hogy a sepsiszentgyörgy—földvári vasut kiépítése céljából alkalmas időben akciót indít. A beruházási törvényjavaslat országgyűlési tárgyalása nem sokára kezdetét veszi. Ezt az alkalmat használja fel a Társaság, hogy a székely vasutak legfőbb csatlakozási vonalának a kiépítése ügyét a törvényhozó testület figyelmébe ajánlja. A Székely-Társaság megbízásából és annak kiadásában dr. László Ferenc főgimn. tanár egy 18 lapra terjedő tanulmányt tett közzé, mely előbb a Székely Nemzet hasábjain is megjelent. A tanulmányban a sepsiszentgyörgy—földvári vasut kiépítésének sürgőssége és fontossága minden oldalról meg van világítva.

Az állami székely vasutak déli vége Sepsiszentgyörgynél a kolozsvár—predeali állami fővonalhoz jelenleg Brassó közvetítésével 18—20 km. helyett 54 km-es nagy kerülővel és néhány órai idővesztéssel, kétszeri átszállással, magas tarifa mellett a brassó—háromszéki helyi érdekű magánvasuton csatlakozik. A kiépítendő sepsiszentgyörgy—földvári állami vonalnak abban van a nagy jelentősége, hogy a székely vasutak déli végét Sepsiszentgyörgy végállomásánál a legrövidebb úton, a legközvetlenebbül szervesen kapcsolja hozzá a fővonalhoz. Kiépítése a forgalom előnyeitől eltekintve fontos azért is, mert csak ez a vasut szabadíthatja fel háromszékvármegyét és Csikvármegye alsó felét Brassó város közgazdasági nyomása alól.

Már 1897-ben báró Dániel Ernő akkori kereskedelemügyi miniszter a vasutvonal kiépítésére a technikai előnnyel járókat megtette s a kiépítés költségeit költségvetéssel is előkészítette úgy, hogy a következő évre a vasut megnyitását biztos lehetett remélni. Az ország későbbi politikai helyzete a kiépítés ügyét mind mostanig késleltette.

A vasut kiépítése jelentékeny mértékben fogja előmozdítani Háromszékvármegye és Csikvármegye déli nagyobb felének közgazdasági fellendülését. Előpatak-fürdő, de Kovászna, Málnás, Tusnád és Bálványos-fürdő is érezni fogják a kiépítendő vasut áldásait. Azonkívül pedig Sepsiszentgyörgy város gazdasági megerősítése, közigazgatási és stratégiai érdekei is szükségessé teszik a vasut kiépítését.

A székely „mentési akció“ csak monumentális alkotásokkal érhet el nagyobb eredményeket. A beruházási törvényjavaslatba felvett székely vasutak kiépítése monumentális alkotás már egymagában is. De korszakalkotó, országos és nemzeti értéke csak akkor lehet igazán nagy, ha az állami székely vasutak déli vége a legrövidebb úton, állami vonallal, szervesen kapcsolódik bele az államvasutak fővonalába. Csak a sepsiszentgyörgy—földvári állami

vasut kiépítésével lehet megszüntetni a ma fennálló súlyos anomáliákat. Csak ez a vasut szabadíthatja fel Háromszékvármegyét és Csikvármegye alsó na gyobb felét mai helyzetéből, mely teljesen a szá szoknak szolgáltatja ki a székelyeket. Az a 34—36 km.-t kitevő térbeli és pár órai időbeli nyereség, melylyel a Székelyföldnek ez a része a kiépítendő vasut által közelebb jön Magyarországhoz, a székelyek közelebb hozza munkás népét egyszersmind ahhoz is, hogy helyes irányítás mellett saját földjén, saját erején boldogulása alapjait megerősíthesse.

A sepsiszentgyörgy—földvári vasut kiépítésének az ügyöt ajánljuk a testvér társaságok, a székelyföldi képviselők s az egész törvényhozó testület figyelmébe.

A kézdivásárhelyi Kossuth-szobor ügye.

A Kossuth-szobor- és a szabadságharc-omlékalap egyesítése ügyében a következő felhívást tettük:

Felhívás.

A kézdivásárhelyi Kaszinó folyó évi február 21-én tartott közgyűlése, ami való tekintettel, hogy a kézdivásárhelyi Kossuth-szobor alapítókéje 10 év alatt sem szaporodott annyira, hogy a szobor felállítás költségeit fedezze, elhatározta, hogy a szabadságharc emlékszobor alapot, a mely csaknem egészen a megelőző évek március 15-iki ünnepélyei jövedelmeiből gyűlt össze, a Kossuth-szobor alapítókéjébe be fogja olvasztani. Ezzel a Kossuth-szobor alapja 869 K.-val gyarapszik, s az egyesítés közelebb hozza a Kossuth-szobor megvalósítását.

A Kaszinó választmánya felhívja mindazokat kik a szabadságszobor-alapra adakoztak, és a kiknek az egyesítés, illetve a Kossuth-szobor alapba való beolvastás ellen kifogásuk van, ezt írásban jelentsék be a folyó év végéig a Kaszinó alólírott elnökéhez. A végleges egyesítés iránt a Kaszinó jövő évi rendes közgyűlése fog határozni.

A Kaszinó választmányának, 1904. évi április 11-én tartott üléséből.

Fejér Károly s. k.,
elnök.

Diénes Ödön s. k.,
jegyző.

E. M. K. E.

Meghívó.

Az E. M. K. E. folyó évi május hó 24-én, Pünkösöd harmadnapján délután 4 órakor Kolozsvárt, a városháza nagytermében XX. évi rendes közgyűlést tartja.

i. Beresényivel) mindekor bőségben volt, még a bujdosásban is. „Ma tettük koporsóba szegényt — írja Mikes 1723. április 26-án — és gondolom, hogy a jezsuitákhoz viszik be inuét Konstantinápolyba.“

Oda is vitték és a galatai Szent-Benedek egyházba temették. A rendház levéltárának egy főljegyzéséből tudjuk, hogy Beresényinét eredetileg a templom chorusát a Xavéri szent-Ferenc kápolnájától elválasztó ívezet (arkád) alá temették. De ezt a kápolnát az 1730-iki tűzvész megsemmisítvén, a grófnő márvány sírköve is másztartamánál fogva megolvadt, annyira, hogy maga a koporsó is elszenesedett. A holttest maradványait a jezsuiták kegyeletből (az összesen 7000 piasztornyai gazdag alapítványt tevő) Beresényi gróf emléke iránt — úgy látszik — átszállították a Rákóczi-család temetőhelyét képező déli hajó szentélyébe s ott az oltár előtt balra — Zrinyi Ilona koporsójával átellenben — helyezték nyugalomra.

Itt találta meg Thaly Kálmán 1889. őszén Beresényiné koponyáját és csontjait, koporsó nélkül, márvány fedőkövek alatt, körüle felállított kölapok közé fektetve, fejjel az oltár felé.

A régi márvány emléktábla, melynek szívreható szép feliratát bizonyára maga Beresényi szerkesztette, elpusztult; de a rokonai kegyelet azt újabbal pótolta.

Ez az újabb, szép feliratok márvány emléktábla az új sir közelében, a templom mellékhajóját elválasztó és tartó ívezetes oszlopnak a kápolna felé eső oldalán áll. Az emléktáblát a gróf Csáky-család csináltatta.

Beresényi Miklós gróf maga is oda kívánt temettetni. Midőn 1725. őszén halálos betegségbe esett, Rodostóba hívtatta Konstantinápolyból az ottani patriárka-helyettest, Mauri Péter káthágói érseket s neki meggyónt. Aztán 3000 piasztérből álló kegyes alapítványt tett a galatai templomnak, hogy lelki üdvösségükért az ő és felesége halála évfordulóján napján egy-egy ünnepies gyászmisét, továbbá évenként 300 csendes misét tartsanak. Már előbb felesége halála után 4000 piasztornyai kegyes alapítványt tett.

A St. Benoit-kolostor levéltárában maig is megvan Beresényi alapítványának latin oklevele és a nyugta az 1725-iki újabb alapítványra készpénzben átvett 1200 piasztérrel s 1800 piasztér értékű ctenodiumokról. Ez utóbbiakból egy aranyozott ezüst monstrantia, a francia ötvösművészet barokstílus remeke ma is megvan a St. Benoit-templomban.

Haláluk évfordulóján a két gyászmisét s a VII. Pius pápa 1808-iki bullájával 30-ra leszállított 100 csendes misét maig is mondják a templomban Beresényi és neje lelki üdvéért.

Pedig Beresényi nem nyugszik itt, hanem Rodostóban. Mikor ugyanis ő meghalt — 1725. nov. 6-án — akkor Rodostóban és vidékén pestis lévén: holttestének Konstantinápolyba szállítását a porta — úgy látszik — nem engedte meg. Így aztán a rodostói Panajia görög templomba, Esterházi Antal gróf porai mellé temették. Mikes Kelemen azt írja: „Nem tudom valójában, ha azért nem vitték-e a testet Konstantinápolyba, hogy sok költségbe került volna, vagy azért, hogy nem engedték meg, de azt

tudom, hogy egy kis görög kápolnában temették el“. Sírfelirata márvány emléktáblán maig is jelzi sirját.

A negyedik magyar, kit a galatai St. Benoit-egyházba temettek: maga a dícsőemlékű fejedelem, II. Rákóczi Ferenc.

Az ő haláláról ezt írja holtig hű főkamaraása Mikes Kelemen, 1735. ápr. 8-án Rodostón:

„Az isten árvására teve bennünket és kivéve ma közülünk a mi édes urunkot és atyánkat három órákor reggel. Ma nagypéntek lévén, mind a mennyei mind a földi atyáinknak halálát ünnepeltük. Az isten mára halasztotta halálát urunknak azért, hogy megszentelje halálának áldozatját annak érdemével, ki ma meghalt érettünk... O szegény árvására hagyja bennünket ezen az idegen földön. Itt irtóztató sirás-rívás vagyon közöttünk. Az isten vigasztaljon meg minket“.

Felboncoltatása és bebalzsamozása felől így írtesit 1735. ápr. 16-iki levelében:

„A testet másnap felbontattuk és az aprólékját egy ládában tévén, a görög templomban (Rodostón) eltemettük. A testet pedig a borbélyok (t. i. orvosok) füvekkel becsinálták (t. i. bebalzsamozták), mert még nem tudjuk, mikor vihetjük Konstantinápolyba. Az agya veleje annyi volt, mint két embernek szokott lenni, — esze is volt annyi, mint tizenkettőnek. A szívét Franciaországban hadta küldjük (a grosboisi kamalduli zárdába.) A testet húsvét után egy nagy palotán kinyújtottattuk, ahol isteni szolgálat volt harmadnapig. A törökök nem hiszik, hogy megholt, hanem azt hirdetik, hogy titkon elment és mi

A közgyűlésre a tiszteleti-, örökös-, alapító- és rendes tagok tisztelettel meghívotnak.

Kelt Kolozsvárt, az Igazgató-választmány, 1904. április hó 12-én tartott üléséből.

Gróf Beldi Ákos,
elnök.

Sándor József,
t.-alelnök-főtáskár.

Tárgysorozat.

(Az Alapszabályok 16. §-a értelmében.)

1. Elnöki megnyitó.
2. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
3. Bizottságok kiküldése.
4. Évi jelentés.
5. Számadások előterjesztése, a számvizsgáló-bizottság jelentésével.
6. Jelölő-bizottság előterjesztése.
7. Jövő évi közgyűlés helyének és idejének megállapítása.
8. Elnöki zárószó.

Az Emke elnöksége.

NAPI HIREK.

— **A király Budapesten.** A király május 2-án érkezik meg teljes kíséretével körünkbe. Az udvartartás és testőrség a hónap 30-ikán délután, illetőleg este érkezik meg Budapestre külön vonattal. A felség itt tartózkodása alatt május 6-án és 7-én tartja meg a nagy tavaszi díszszemlét a Vörösmarty téren, amelyen az egész helyőrség részt vesz s ekkor nyitják meg a már egy hónap óta elzárt mezőt. A tereparancsnokság elzárt helyet is létesít a salétromraktár mellett üdülőhelyekkel, a hova külön belépő-jegyet fog kiadni. A királyi palotában a felség fogadására már megtették minden intézkedést. A főváros polgársága nagyszabású fogadásra készül, hogy kifejezést adjon hódolatának és hálájának azért a leiratért, amelylyel elrendelte Rákóczi halmvainak a hazahozatását. Császár Jenő, a Józsefvárosi Kör elnöke értekezletre hívta össze az összes budapesti társasköröket. A fővárosi törvényhatóság testületileg jelenik meg a királyi fogadtatásánál.

— **Rákóczi hamvai.** Ép azon a napon, a mikor a vasutasok megkezdették a sztrájkot, a nemzet hő őhaja teljesült. Ő felsége megegyeztet, hogy a kuruc világ lánglelkű vezére, magyar történelmünk mindenkor büszkesége II. Rákóczi Ferenc hamvai hazahozassanak. A nagy zsvajban ez a hazafias engedmény szinte nyoma nélkül maradt, s míg az ország a vasutasok heccelődésével foglalkozott, ez a nagy, igazán nemzeti vívmány csak keveseknek adatott tudtára. A legfelsőbb királyi kézirat így hangzik:

Kedves gróf Tisza! A magyar történelem kiváló alakjai közül egyedül II. Rákóczi Ferenc

mást öltöztettünk fel valakit helyében. Bár igazat mondanának. Tegnap az isteni szolgálat után a testet koporsóban zártuk és egy kis házban tettük, ahol leszen mindaddig, míg szabadság nem lesz, hogy Konstantinápolyban vihezzük.

Rákócziinak az volt végső kívánsága, mit a fővezérhez halála előtt intézett búcsuleveleiben is kért, hogy „testét az édes anyja mellé minden világi pompa nélkül nyugosztas-ák.” Ez be is teljesedett.

Konstantinápolyba viteléről és temetéséről ezt írja Mikes Kelemen 1735. július 18-án:

„A porta megengedvén, hogy titkon a szegény urunk testét Konstantinápolyba vihezzük, egy nagy ládát csináltatván, a koporsót belé záratam, hajóra tettem és egy néhány magammal 4 óra megindultam, 6-án Konstantinápolyba érkezvén, a ládát, akiben a koporsó volt, a jezsuitákhoz küldöttem. A koporsót kivéven belőle, felnyitották, hogy a testet meglássák. Sirt pedig azon a helyen ástak, ahová temették volt az urunk anyját. Akinék is csak a koponyáját helyezték vissza a Zrínyi Ilona koponyáját és együtt eltemették.”

Az 1899-iki sírfelbontásnál azonban Thaly Kálmánék a Zrínyi Ilona fejét nem a Rákóczi koporsójában, hanem saját magáéban, a Rákóczi mellett találták meg. Vagy Mikes csalódott, aki — úgy látszik — a sirba helyezéskor nem volt jelen, vagy lehet, hogy 1839-ben, midőn a sírokat felbontották, akkor helyezték vissza a Zrínyi Ilona koponyáját a maga koporsójába.

(Vége következik.)

hamvai nyugszanak idegen földben s e hamvak hazaszállítása a nemzetnek ismételtén kifejezett közóhaját képezi.

Hála legyen érte az isteni gondviselésnek: azok az ellentétek és félreértések, a melyek súlyosan nehezettek elődeinkre hosszú századokon át, ma már egy végképp letűnt korszak történelmi emlékeit képezik.

Király és nemzet kölcsönös bizalma és az alkotmány visszaállított békés uralma megteremtették a trón és nemzet között a sikeres egyesült munkásság alapfeltételét képező összhangot.

Keserőség nélkül gondolhatunk tehát vissza mindannyian a mögöttünk álló borus korszakra s király és nemzet egyesült kegyelete keresheti fel mindazok emlékezetét, kiknek vezető szerep jutott a letűnt küzdelmekben.

Ennélfogva utasítom, hogy II. Rákóczi Ferenc hamvai hazaszállításának kérdésével foglalkozzék és erre vonatkozó javaslatait olvassom.

Kelt Pécsben, 1904. évi április hó 18-án

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Itt említjük meg, hogy már a szultán is beleegyezését adta Rákóczi hamvainak exhumálására és hazaszállítására.

— **Háromszékvármegye közgyűlése.** Háromszékvármegye tavaszi közgyűlését április 29-én pénteken délelőtt tartotta Gróf Haller János főispán vezetése alatt. A közgyűlés lefolyásáról — mivel lapunkat nyomdánkunk újabb elhelyezése miatt a szokottnál jóval korábban elő kellett állítanunk — jövő számunkban adunk részletes tudósítást.

— **A vármegyei szabadelvűpárt ujrászervezkedése** végre pénteken délután Sepsiszentgyörgyön, Ujjvárossy József kir. tanácsos és Gróf Nemes János nagybirtokos összehívására élénk érdeklődés mellett megtörtént. Jövő számunkban adunk róla tudósítást; most csak annak adunk kifejezést, hogy a vármegyei szervezkedést követnie kell a kézdivásárhelyi szabadelvűpárt szervezkedésének is, melyre mi már ismételtén felhívtuk az intéző körök s a szabadelvű polgárság figyelmét.

— **Cimadományozás.** A király Nagy Lázár fogarasi kir. aljárásbíróak nyugalmába helyezése alkalmából 32 évi buzgó szolgálata elismeréséül a kir. járásbírói címet adományozta.

— **Jubileum.** Soó Gáspár, a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium igazgatója május hó 3-án ünnepi tanárközgyűlésének negyedszázados jubileumát. Ez alkalomra a tanári testület délelőtt nagyszabású ünnepélyt rendez, melyet reggel háláadó istentisztelet előz meg. Az ünnepségen részt vesz Gr. Majláth Gusztáv Károly püspök is.

— **Bocskay ünnepély Kézdivásárhelyen.** Pünkösöd harmad napján Bocskay István volt erdélyi fejedelem emlékére Kézdivásárhelyen nagyobb szabású ünnepélyt rendeznek. Délelőtt a református templomban dísz-istentisztelet lesz; délután pedig változatos műsorral ünnepély a Vigadó nagytermében, este pedig bankett.

— **Dicsőrepre méltó hazafias cselekedet** a világhírű Herkules-fürdő igazg. részéről, hogy a szerényebb jövedelemmel bíró közönségnek 50%-os árkedvezményt nyújtása által lehetővé teszi, hogy egészségének helyreállítása céljából júliusig és augusztus 26-dika után a fürdő ózondus, pormentes levegőjét élvezhesse, kéndus és konyhasós tartalmu természetes melegforrásaiban pedig ischias, idült eszű köszvény, csontbetegségek, vérszegénység, női bántalmak stb. ellen gyógyulást találhasson. A kedvezményben részesülnek államhivatalnokok, megyei, városi községi hivatalnokok, színészek, jegyzők, tanárok, tanítók, tisztviselők, hivatalnokok, turisták stb. Penziórúndszék. Bővebb felvilágosítást és prospektust készséggel küld az igazgatóság.

— **Eső.** Hosszas szárazság után végre pénteken délután megérkezett a mit epedve várt a gazdáközönség s a növényzet: a jótékony eső. A természet felújult az égi áldásra s vidám areot öltönek az emberek is az égi jószág elérkezésére, a melyre valóban ígétő nagy szükség volt a földnek, annál inkább, mivel az őszi vetést a legtöbb helyen a száraz tél s a tavaszi nedv hiány miatt ki kellett szántani.

— **Ev. ref. egyházkerületi közgyűlés.** Bárány Bányfy Dezső, az erdélyi ev. ref. egyházkerület fő-

gondnoka, az egyházkerület „Utasítás” 54. §-ában megadott jogánál fogva és egyetértőleg az egyházkerületi igazgatótanácsosai, a folyó 1904. évi egyházkerületi rendes közgyűlést május 27. napjának d. e. 9 órájára Kolozsvárra, az ev. theol. fakultás dísztermébe hívta össze. Az igazgatótanács kijelölése szerint a közgyűlés fontosabb tárgyai a következők: 1. Püspöki és igazgatótanács általános jelentések. 2. Az egyházkerület 1905. évi költségvetése. 3. Az egyetemes énekeskönyvre vonatkozó egyházkerületi vélemény megállapítása. 4. Vélemény-nyilvánítás az egységes luturgia kérdésében. 5. Gondnok- és tanár-választások.

— **Uj cukrázda Kézdivásárhelyen** című hirdetésünkre felhívjuk olvasóink figyelmét.

HIRDETÉSEK.

PÉNZT

egy elsőrangú pénztintézet ad betáblázásra 10 év 12¹⁰/₁₀, 15 év 9²⁵/₁₀, 20 év 7⁷⁰/₁₀, 25 év 7⁷⁰/₁₀, 30 év 6²⁵/₁₀, 40 év 5¹⁰/₁₀, 50 év 4¹⁰/₁₀, 65 év 4¹⁰/₁₀ % értékpapírban, készpénzben ³/₁₀ kevesebb; az összeg bármikor visszafizethető, ellenben az intézet nem mondhat fel.

Tudakozni lehet Propper Bernátnál 64. 5—10. Lemhényben.

Sz. 326—1904. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1903. évi V. 525/1. számú végzése következtében Dr. Herepei Iván kézdivásárhelyi ügyvéd által képviselt Lőrincz Dénes torjai akos javára, Id. Szabó Ferenc marosilyei és ifj. Szabó Ferenc torjai lakosok ellen 1320 korona s járuléka erejéig 1903. évi augusztus hó 13-ik napján foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1078 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: Id. Szabó Ferencnél 5 szekér erdei széna, 1 hordó szekér, 135 gyűjtés rozs, 166 gyűjtés buza, 50 kal. árpa nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1903. évi V. 525/1. számú végzése folytán 1320 K. — f. tőkét követelés, ennek 1903. május 26-ik n. járó 6% kamatai, ¹/₃% váltódíj és eddig összesen 73 K. bíróság már megállapított költségek erejéig a torjai községhezánál esetleg a helyszínen leendő eszközölésére, 1904. évi május hó 5-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt K.-vásárhely, 1904. évi április hó 26. napján.

Manya Ágoston,
kir. bírósági végrehajtó.
(69. 1—1.)

Uj cukrászda Kézdivásárhelyen.

Városunk és vidéke n. é. közönségének szerencsés vagyok tisztelettel becses tudomására juttatni, hogy nagyvendéglőmmel, kávéházammal kapcsolatban egy a legkenyesebb igényeknek is megfelelő

UJ CUKRÁSZDÁT

rendeztem be, a hol szakképzett cukrász vezetés alatt készülnek s naponta kaphatók pompás, friss sütemények, torták, cukorkák s min. en a cukrászt körébe vágó élelm. cikkek. Ilyeneket vendégségek, keresztelesekre és névnapokra megrendelésre házhoz is készséggel s jutányosan szállítok.

Kézdivásárhely, 1904. május hó 1.

Tisztelettel:

Özv. JANCÓ DÉNESNÉ

a városi „VIGADÓ” bérője.

(64. 1-3.)

Szolid árak!

Az első cukrászda Kézdivásárhely s vidékén!

Naponta s mindig friss sütemények!

Van szerencsém Kézdivásárhely és vidéke nagyérdemű közönségét értesíteni, hogy alulírott

KÉMÉNYSEPRÓ MESTER

é. h. 10 től kezdve ki vagyok a város kéményseprő mesterévé nevezve. 14 évig mint szakképzett kéményseprő működtem egész Erdély és felső Magyarország legnagyobb városaiban, a honnan több elismerő bizonyítványokat nyertem jó és tiszta munkámért, mivel az általam tisztított kéményekben semminemű korom nem marad hátra; hogy ezt beigazoljam s munkámmal kielégítem becses háztájakat, kérem a n. é. közönség becses pártfogását.

Maradok hódoló tisztelettel:

NAGY KÁLMÁN

kéményseprő mester

Kézdivásárhelyt, Mész-piac.

66. 3-5.

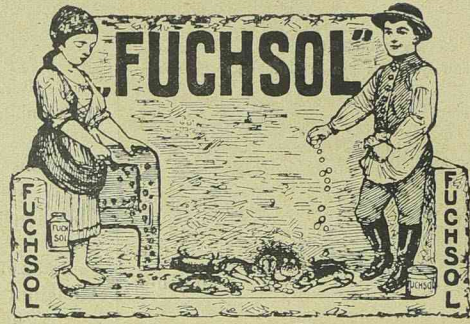

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

(31. 5-18.)

Méregmentes!

Szabadalmazva 1216. sz.

„Fuchsol” kipusztítja az összes rágólatokat és pedig: patkányokat, házi- és mezőegereket, emberekre és házi állatokra való veszély nélkül.

„Fuchsol” kipusztítja az összes férgeket, u. m. poloskát, bolhat, svábbogarakat, molyt, stb. a fajzattal együtt.

„Fuchsol” nem általános szer, hanem minden állatnem részére külön szer létezik.

Kapható vidéki városokban, gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél. (8. 5-12.)

Közvetlenül kapható Ujházy Árpád és Társai vegyészeti laboratóriumában POZSONYBAN.

50 évi siker!

Eszéki
ARCKENŐCS

és eszéki

SZALVATOR-SZAPPAN

eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát

Valódi csakis a

DIENES J. C. „SZALVATOR”-gyógyszertárából

Eszéken, felsőváros:

1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fillér és 1 korona.
1 drb Szalvator-szappan 1 korona.
1 tégely kézi paszta 1 „ 20 fillér.

Lyoni rizspori kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészekről és megfelelnek tökéletesen a 71.012. számú B. m. rendeletnek.

Főraktár: BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF

64 2-10.

gyógyszerész

VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Hirdetések jutányos áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú portland cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND CEMENTGYÁR

Brassóban; Kézdivásárhelyt kapható: K. Csiszár József utóda **Szabó Lajos** urnál.

70. 1-30.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.